

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Андрій ДОРОНІН
(підпис) (ініціали та прізвище)

«29» серпня 2025 р.

**СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ДИНАМІЧНЕ ЛІДЕРСТВО»
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 073 Менеджмент
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Менеджмент
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробник Самойленко І.О., проф. каф. 602, д.екон.н., професор

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні
кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування

(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри, к.е.н, доцент

науковий ступінь та вчене звання)

Валентина ГАТИЛО

(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Здобувач другого (магістерського) рівня

(підпис)

Крістіна ГОРДІЄНКО

(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Самойленко Інна Олександрівна, д-р екон. наук, професор.
Стаж викладацької роботи – з 2005; в університеті викладає, зокрема такі дисципліни:

- самоменеджмент;
- динамічне лідерство;
- контролінг;
- інвестиційний менеджмент;
- корпоративне управління;
- менеджмент організацій;
- зовнішньо-економічна діяльність;
- теорія організації.

Напрями наукових досліджень: лідерство, менеджмент та бізнес-адміністрування, самоменеджмент, енергоефективність.

Контактна інформація:

i.samoilenko@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	денна, заочна
Семестр	3
Мова викладання	українська
Тип дисципліни	обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити, ЄКТС/кількість годин	Денна: 3,5 кредитів ЄКТС/105 годин (64 аудиторних, з яких: лекції – 32, практичні – 32, СРЗ – 41 год) Заочна: 3,5 кредитів ЄКТС/105 годин (8 аудиторних, з яких: лекції – 4, практичні – 4, СРЗ – 97 год)
Види навчальної діяльності	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Види контролю	поточний, модульний та семестровий контроль (іспит).
Пререквізити	вступ до фаху теорія організації
Кореквізити	менеджмент
Постреквізити	управління персоналом, кваліфікаційна робота бакалавра

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів системи спеціальних знань у сфері лідерства, формування особистостей які здатні співпрацювати та налагоджувати ділові стосунки з партнерами, зокрема зовнішніми, організовувати діяльність для досягнення спільної мети, долати комунікативні бар'єри, кваліфіковано здійснювати професійне спілкування під час виконання професійних завдань, вміти здійснювати самопрезентацію, бути лідерами тощо.

Завдання: уміння ефективно володіти розвинутими комунікативними навичками; уміння здійснювати процес розвитку та стимулювання (мотивації) персоналу; навички використання принципів та методів менеджменту; здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення; здатність працювати в команді і вести її за собою; демонструвати вміння управляти конфліктами, вести переговори.

Компетентності, які набуваються.

Загальні:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;
- Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

Очікувані результати навчання:

- Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.
- Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
- Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;
- Мати навички делегування повноважень та керівництва організацією (підрозділом);
- Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти концепції лідерства у сучасних вимогах часу

Тема 1. Концепції лідерства в сучасних організаціях: сутність та зміст.

Розглянути основні форми впливу та типи влади, що таке вплив, влада та лідерство, дізнатися, як впливає лідер організації на людей, зрозуміти у чому залежність підлеглого від керівника, а в чому керівника від підлеглого, що таке стиль керівництва, в чому полягає основна відмінність стилів керівництва, дізнатися про позитивні та негативні особливості різних стилів керівництва.

Самостійна робота здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Технології лідерства в організації

Зрозуміти сутність бачення і його відмінність від місії, стратегії, цілей і цінностей організації; засвоїти сутність і зміст стратегічного, інноваційного та етичного лідерства.

Самостійна робота здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Інтелект сучасного лідера

Визначити когнітивні відмінності особистості; зрозуміти, як ментальна модель може впливати на поведінку лідера; набути навичок розвитку власного мислення; засвоїти сутність вертикального лідерства; використовувати емоційний інтелект для самовдосконалення та розвитку ефективних міжособистісних комунікацій; зрозуміти, як самооцінка впливає на розвиток емоційного інтелекту; набути навичок управління особистісним стресом.

Самостійна робота здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Емоційний інтелект та лідерство.

Емоційний інтелект: поняття, історія дослідження. Яке відношення емоції мають до лідерства? Структура емоційного інтелекту. Зміст компонентів емоційного інтелекту. Вміння розуміти емоційну інформацію та її вплив на організацію та особистість. Управління емоціями.

Самостійна робота здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Харизматичне лідерство

Хто такий харизматичний лідер? Етичні прояви харизми. Неетичний харизматичний лідер. Послідовники неетичного харизматичного лідера.

Самостійна робота здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Нейролінгвістичне програмування – інструмент ефективного лідера

Предмет вивчення НЛП. Інтелектуальна модель особистості та організації. НЛП орієнтоване на результат.

Самостійна робота здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

Змістовний модуль 2. Лідерство в сучасному світі

Тема 7. Командне лідерство

Розвиток міжособистісної та управлінської компетентностей шляхом розкриття сутності командного лідерства та методів формування управлінської команди та командної роботи для розвитку лідерського потенціалу.

Самостійна робота здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 8. «Спільне (Collaborative Leadership) лідерство»

Що таке спільне лідерство? Дати Характеристику лідеру співпраці. Десять ключових уроків для успішних спільних лідерів.

Самостійна робота здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 9. Лідер і корпоративна культура

Зрозуміти сутність корпоративної культури, навчитися будувати відмінну організацію та команди, в якій хочеться працювати, створювати продукти.

Самостійна робота здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 10. Психологічні аспекти лідерства»

Зрозуміти основні аспекти психології лідерства та управління, навчитися зосереджуватись на власному успіху в різних ситуаціях та бути позитивно налаштованими до незнайомого.

Самостійна робота здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

6. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

7. Методи контролю

Контроль і оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок студентів має системний характер, базується на принципі наскрізного контролю, який дозволяє забезпечити взаємозв'язок між усіма видами навчального процесу: лекції, практичні заняття, самостійна та індивідуальна робота студента, поточний контроль, залік.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0	8	0
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Неформальна освіта (за наявності сертифікату)	0...20	0...1	0...20
Модульний контроль	0...15	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0	8	0
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Виконання самостійної роботи	0...25	1	0...25
Неформальна освіта (за наявності сертифікату)	0...20	0...1	0...20
Іспит	0...100	1	0...100
Усього за семестр			0...100

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи та домашні завдання. Знати предмет, мету і завдання дисципліни. Вміти сформулювати висновок, відповідаючи на такі запитання: 1. Яким має бути справжній лідер? 2. Навіщо бути лідером? 3. Які якості особистості та риси необхідно розвинути Вам особисто для того, щоб стати лідером?

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Виконати всі КР, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Розуміти сутність основних етапів історії дослідження феномену лідерства; описувати моделі лідерства, представлені в класичних теоріях; перераховувати дослідників, що займалися емпіричним дослідженням феномену лідер.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Повно знати основний та додатковий матеріал та уміти його застосовувати. Орієнтуватися у підручниках

та посібниках. Безпомилково виконувати та захищати всі самостійні роботи в обумовлений викладачем строк з докладним обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Прийняти участь у студентській конференції. Відмінно ілюструвати теоретичні моделі конкретними прикладами з практики лідерства

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для іспиту
90 – 100	Відмінно
75 – 89	Добре
60 – 74	Задовільно
0 – 59	Незадовільно з можливістю повторного складання

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі виконання індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту під час перевірки на плагіат, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&ttp_themes_basket=&disciplinesearch=no&top_list=1&fullsearch_fld=&author_fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname_fld=&docname_cond=beginwith&theme_context=%D0%A0%D1

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=887>

–Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=887>

11. Рекомендована література

Базова

1. Комарова К.В., Коляда С.П. Лідерство: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дніпро: 2017. – 452 с.
2. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г. Романовський, Т.В. Гура, А.С. Книш, В.В. Бондаренко – Харків, 2017 р. – 100 ст.
3. Організаційна поведінка/ Д.Гелрігел, Дж. В. Слокем-молодший, Р.В. Вудмен, Н.С. Тренінг; Пер. з англ. І.Тарасюк, М. Зарицька, Н.Гайдукевич. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. — с. 575–598

Допоміжна

4. Collison D. Dichotomies, dialectics and dilemmas: New directions for critical leadership studies /Collison, D. // Leadership, 10(1), 2014. – P. 36-55.
5. Romanovskiy O., Knysh A. Emotional leadership and ways of its formation in National technical university “Kharkiv Polytechnic Institute” / O. Romanovskiy, A. Knysh // International Scientific Journal of Universities and Leadership – К.: DP «NVC «Priorytety», 2015. - #1.
6. Northouse P. G. Leadership: Theory and Practice / Peter G. Northouse – 7th edition: Western Michigan University, 2016. – 520 p.

12. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри <http://faculty6.khai.edu/ru/site/kafedra-menedzhmenta.html>
2. Стратегічне лідерство: якості, що відрізняють кращих керівників. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/news-2/2020/strategic-leadership-the-qualities-that-define-best-leaders>
3. Модель розвитку лідерських здібностей. URL: <http://www.management.com.ua/ld/ld002.html>
4. ВЕБІНАР "ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРА". URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y2m0R-gaDqo>
5. «Емоційне (надихаюче) лідерство», запис вебінару Алли Заднепровської. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-9khI8YPvDA>